

**Західноукраїнська організація
«Центр правничих ініціатив»**

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ І ПРАВА»**

18–19 червня 2021 р.

**Львів
2021**

Самойленко В. В.

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА 145

Самойленко В. В.

ПРАВОВА ПРИРОДА ІНСТИТУТУ ПРИМИРЕННЯ

В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ:

ПОГЛЯД КРИЗЬ ПРИЗМУ РОЗУМІННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО

МАТЕРІАЛЬНОГО ТА ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА..... 147

Тарасенко С. Г.

АДМІНІСТРАТИВНА ПРОЦЕДУРА ТА ЇЇ СПІВВІДНОШЕННЯ

ІЗ СУМІЖНИМИ ПРАВОВИМИ ПОНЯТТЯМИ 150

НАПРЯМ 6. ТРУДОВЕ ПРАВО

ТА ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Гнатко І. О.

ПРОБЛЕМА НЕЛЕГАЛЬНОЇ МІГРАЦІЇ В УКРАЇНІ,

ПРОБЛЕМИ ПРОТИДІЇ ТА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ... 154

НАПРЯМ 7. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО ТА ПРАВО ЄС

Рашевська К. Є.

МЕХАНІЗМ ЗАСТОСУВАННЯ КЛАУЗУЛИ

ПРО ПРАВА ЛЮДИНИ В ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИХ

ДОГОВОРАХ НА ПРИКЛАДІ УГОДИ

ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ ГРУЗІЄЮ ТА ЄС..... 158

Сокиринська О. А.

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ВИКОРИСТАННЯ ЕМБЛЕМИ

ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА ТА ЧЕРВОНОГО ПІВМІСЯЦЯ 161

НАПРЯМ 8. ПОРІВНЯЛЬНЕ ПРАВознавство

Кисла К. О.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО СУДОЧИНСТВА 165

3. Грузія відклала суперечливе будівництво ГЕС до завершення додаткових досліджень. BlackSeaNews. URL: <https://www.blackseanews.net/read/174328>.

4. Конвенція про захист прав людини й основоположних свобод. 04.11.1950. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.

5. Affaire Flamenbaum et autres c. France (Requêtes nos 3675/04 et 23264/04). Arrêt. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%22itemid%22:%22001-115143%22>}}

6. Association agreement between the European Union and the European Atomic Energy Community and their Member States, of the one part, and Georgia, of the other part. 27.06.2014. URL: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/PDF/?uri=CELEX:22014A0830\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/PDF/?uri=CELEX:22014A0830(02)).

7. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. 21.03.2014. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.

Сокиринська О. А.
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри публічно-правових дисциплін

Білоцерківський національний аграрний університет
м. Біла Церква, Київська область, Україна

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ВИКОРИСТАННЯ ЕМБЛЕМИ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА ТА ЧЕРВОНОГО ПІВМІСЯЦЯ

Відповідно до статті 38 Першої Женевської Конвенції (1949), червоний хрест на білому фоні у збройних силах вважають емблемою медичної служби. Пов'язку на ліву руку з водостійким зображенням червоного хреста повинні носити всі медичні працівники і капелани зі складу збройних сил. Вони також мають право пересуватися під білим прапором з червоним хрестом. Червоний хрест також є емблемою Руху Червоного Хреста та Червоного Півмісяця, національних спілок Червоного Хреста, Міжнародного Комітету Червоного Хреста (далі МКЧХ), Міжнародної федерації Спілок Червоного Хреста та Червоного Півмісяця. Працівники всіх вищеперерахованих організацій мають право використовувати емблему Червоного Хреста в будь який час.

У відповідних положеннях I Додаткового протоколу 1977 року наголошено, що червоний хрест «є емблемою Конвенції, а отже,

емблемою захисту. Особи, що мають право носити цю відзнаку, можуть безперешкодно здійснювати вилазки на поле битви з метою вирішення своїх гуманітарних задач»[1]. «Захист», що надається цією емблемою, ґрунтується на тому, що напад на особу чи транспортний засіб, що пересуваються під знаком Червоного Хреста, вважається серйозним порушенням положень Женевських Конвенцій й класифікується як військовий злочин.

Всі положення, які стосуються захисту що надає Червоний Хрест, можна застосувати й до конфліктів не міжнародного характеру. Стаття 12 Додаткового протоколу II (1977), що врегульовує саме такі конфлікти, вимагає щоб ця відмінна емблема «користувалась повагою за будь яких обставин»[2].

Аналіз сучасних збройних конфліктів свідчить про проведення задалегідь спланованих акцій проти співробітників МКЧХ, пов'язаних з характером виконання ними гуманітарних функцій. Таким чином співробітники МКЧХ можуть бути свідками чисельних проявів жорстокості по відношенню до цивільного населення – в тому числі масових вбивств, примусового переселення, зґвалтувань, – як з боку урядових збройних сил, які представляють інтереси влади, так і з іншого боку (наприклад, повстанців). Отже, можна з впевненістю стверджувати, що використання емблеми Червоного Хреста та Червоного Півмісяця, в умовах проведення сучасних конфліктів, що виникають на тлі етнічних та національних розбіжностей досить сумнівний захист. Характерною ознакою сучасного конфлікту є наявність великої кількості угруповань, які не виявляють жодної поваги до міжнародного гуманітарного права. Прикладом зневаги воюючих сторін до емблеми Червоного Хреста безліч. Так, у розпал геноциду 1994 року в Руанді екстремісти хуту неодноразово зупиняли санітарні машини з емблемою Червоного Хреста, витягували з них поранених тутсі на дорогу і розстрілювали їх [3].

Не менш серйозним військовим злочином є також зловживання емблемою Червоного Хреста. Відповідно до Женевських Конвенцій та Додаткових протоколів до них «емблема не повинна використовуватись не за призначенням» – для іншої мети, ніж захист медичних служб. Якщо за допомогою захисної емблеми противнику навіюється думка, що він перебуває у безпеці, для того щоб полегшити напад на нього або захопити в полон, то такі дії вважаються «актом віроломства». У випадку, коли вони вчиняються навмисно, спричинили загибель людей або інші суттєві збитки можуть вважатись серйозним порушенням (наприклад, використання транспортних засобів з емблемою Червоного Хреста для перевезення зброї).

Міжнародний комітет Червоного Хреста ще не дав остаточної правової оцінки зловживанням емблемою. Досить часто національні організації Червоного Хреста (переважно ті, що не отримали офіційного визнання з боку МКЧХ) самі виступають у якості військових злочинців. До прикладу, під час конфлікту у Боснії Організацію Червоного Хреста боснійських сербів очолила Ліліана Караджич, дружина політичного керівника Радована Караджича, що обвинувачувався у геноциді. Ця невизнана МКЧХ організація не тільки брала участь у проведенні так званих «етнічних чисток» несербського населення, але й утримувала (як стало відомо пізніше) концентраційний табір у Трнополе поблизу Пріедора у якому практикувались вбивства, тортури та згвалтування засуджених [4].

Сама символіка Червоного Хреста з давніх часів, майже від своєї появи, слугує предметом постійних чисельних суперечок. Вперше червоний хрест на білому тлі був прийнятий в якості емблеми Женевською Конвенцією 1864 року. Згодом у Женевських Конвенціях 1949 року ця емблема отримала офіційний опис та пояснення як «визнання особливих заслуг Швейцарії» (емблема повторює національний прапор Швейцарії). У 1876 році Туреччина заявила, що зображення хреста ображає релігійні почуття мусульманських солдат, та в односторонньому порядку ввела нову захисну емблему для власної армії – зображення червоного півмісяця. Цей символ, а також запроваджений Іраном «червоний лев і сонце» були закріплені додатковим та переглянутим текстом Женевської Конвенції 1929 року. На конференції 1949 року, де було прийнято чотири нові Женевські Конвенції, Ізраїль висунув для затвердження «червоний щит Давида» – шестикутну зірку, однак керівництво МКЧХ висловило занепокоєння в тому, що прийняття позитивного рішення в цьому питанні викличе появу цілої низки нових національних та релігійних символів, що й сталося. Різними країнами були запропоновані доволі різні, а подекуди безглузді пропозиції щодо зовнішнього вигляду емблеми. Всі вони були відхилені на тій підставі, що відмова від єдиного, всіма визнаного символу, може потягти за собою загибель людей. У III Додатковому протоколі, що був прийнятий у 2007 році було закріплено символ, який використовується поряд з червоним хрестом та червоним півмісяцем – це червоний кристал [5]. Цей символ було прийнято для тих країн, які за своїми релігійними чи національними особливостями не можуть використовувати два попередні символи.

Література:

1. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 р., що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів

(Протокол I), від 8 червня 1977 року. URL: – Електронний ресурс. – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text

2. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів не міжнародного характеру (Протокол II), від 8 червня 1977 року. Електронний ресурс: URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_200

3. Геноцид в Руанді. Як Хуту різали Тутсі. – Електронний ресурс. – режим доступу: <https://masterok.livejournal.com/4432473.html>

4. «TRNOPOLJE DETENTION CAMP: HELSINKI WATCH REPORT» (англ.). HumanRightsWatch (1992–1993). Електронний ресурс. – режим доступу: <https://unconqueredbosnia.tripod.com/TrnopoljeHelsinki.html>

5. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується прийняття додатково відмітної емблеми (Протокол III), від 8 грудня 2005 року. URL: – Електронний ресурс. – https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g74#Text

---

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ І ПРАВА»

18–19 червня 2021 р.

м. Львів

Видавник – Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив»

Адреса для кореспонденції: м. Львів, а/с 6153, 79000

Електронна пошта: office@wcenter.org.ua

Офіційний вебсайт: www.wcenter.org.ua, Телефон: +38 066 090 6365

Підписано до друку 22.06.2021 р. Здано до друку 23.06.2021 р.

Формат 60x84/16. Папір офсетний. Цифровий друк. Ум.друк. арк. 10,46.

Тираж 100 прим. Зам. № 2306-21.